

Medical Sciences 2021 Vol. 9 (5), p. 224-237, <https://doi.org/10.53453/ms.2021.06.21>

e-ISSN: 2345-0592 Online issue Indexed in <i>Index Copernicus</i>	Medical Sciences Official website: www.medicisciences.com	

Lithuanian dental practitioners' with less than five years of work experience knowledge about premature loss of deciduous teeth and space maintenance

Gabrielė Jurgelytė¹, Austėja Mitalauskienė¹, Arūnas Vasiliauskas²

¹Lithuanian University of Health Sciences, Medical Academy, Faculty of Odontology

²Lithuanian University of Health Sciences, Medical Academy, faculty of Odontology, Clinic of Orthodontics

Abstract

Introduction. Premature loss of deciduous teeth is a common complication of dental caries, which can lead to space loss, crowding of teeth. The problem can be prevented by the use of space maintainers. Therefore, dentists must be aware of space maintenance methods.

Aim. To analyze Lithuanian dentists' with less than 5 years of work experience knowledge about premature deciduous teeth loss and space maintenance.

Material and methods. An anonymous online survey of 36 closed questions was prepared. The survey was posted on Facebook.com group of Lithuanian dentists. Statistical data analysis was performed using "IBM SPSS" program, version 24.0. In analytical statistics, two-dimensional data analysis of the Chi-square (χ^2) criterion was applied to compare the distribution of phenomena between groups, when its assumptions are not met, Fisher's exact criterion (F) was applied. The value of $p < 0.05$ was considered statistically significant.

Results. 166 Lithuanian dentists participated in the study. A correlation between their amount of knowledge about premature deciduous teeth loss and space maintenance, and the frequency of practical work with children was found. Dentists working with children daily, answered correctly to survey's questions more often compared to those working with children only a few times per year ($p < 0.05$). 50% of dentists estimated their knowledge to be "satisfactorily", while 38.6% of the participants evaluated their knowledge as "good". Few participants (6.6%) evaluated their knowledge as "very good". The rest of the participants (4.8%) evaluated their knowledge as "poor".

Conclusions. Dental practitioners working with children daily have better knowledge about primary teeth loss and space maintenance than those working with children a few times per year. Most of the dentists have satisfactorily knowledge about deciduous teeth loss and space maintenance methods. Therefore, it is essential to renew and expand their awareness.

Keywords: preventive orthodontics, dentists, premature teeth loss, space maintainers.

Lietuvos gydytojų odontologų, turinčių iki 5 metų darbo patirtį, žinios apie priešlaikinį pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymą

Gabrielė Jurgelytė¹, Austėja Mitalauskienė¹, Arūnas Vasiliauskas²

¹Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos Akademija, Odontologijos fakultetas,

²Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos Akademija, Odontologijos fakultetas, Ortodontijos klinika

Įvadas

Pirmalaikis pieninių dantų netekimas yra dažna dantų ėduonies komplikacija, kuri gali lemti dantų susigrūdimą ir vietos dantų lanke praradimą. Šios problemos galima išvengti naudojant vietos užlaikymo aparatus, todėl gydytojai odontologai turi žinoti apie pirmalaikį dantų netekimą ir vietos užlaikymo galimybes.

Tikslas: atskleisti Lietuvos gydytojų odontologų, turinčių iki 5 metų darbo patirtį, žinias apie priešlaikinį pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymą.

Medžiaga ir metodai: sukūrus autorinį klausimyną, naudojantis manoapklausa.lt internetine platforma buvo apklausti Lietuvos gydytojai odontologai, turintys iki 5 metų darbo patirtį. Anoniminė anketa buvo patalpinta facebook.com grupėje „Lietuvos odontologai“. Tyrimas vyko 2019-10-13 - 2020-02-16. Anketą sudarė socio – demografinė dalis, kontroliniai teoriniai klausimai apie priešlaikinį pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymą, gydytojų veiksmų darbo praktikoje analizės dalis. Iš viso, gydytojams buvo pateikti 36 uždaro tipo klausimai. Statistinė duomenų analizė apskaičiuota naudojant „IBM SPSS“ programos 26.0 versiją. Analitinėje statistikoje atliekant dvimatę duomenų analizę, reiškinių pasiskirstymui tarp grupių palyginti taikytas Chi kvadrato (χ^2) kriterijus, kai jo prielaidos netenkinamos – Fišerio tikslusis kriterijus (F). Rezultatai statistiškai patikimi, kai $p < 0,05$.

Rezultatai. Apklausoje dalyvavo 166 gydytojai odontologai. Lietuvos gydytojų odontologų, turinčių iki 5 metų darbo patirtį, turimos žinios apie priešlaikinį pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymą yra susijusios su tuo, kaip dažnai jie dirba su vaikais. Gydytojai odontologai, kasdien dirbantys su vaikais, statistiškai reikšmingai dažniau pasirinkdavo teisingus atsakymus ($p < 0,05$). Pusė (50,0%) visų apklaustų gydytojų odontologų savo žinias apie priešlaikinį pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymą įvertino patenkinamai, šiek tiek daugiau nei trečdalis (38,6%) – gerai, 6,6% - labai gerai, o likę (4,8%) - savo žinias vertina neigiamai.

Išvados: gydytojų odontologų, kasdien dirbančių su vaikais, žinios yra geresnės nei odontologų, dirbančių su vaikais kelis kartus per metus. Didžioji dalis tyrimo respondentų savo žinias vertina patenkinamai, todėl svarbu atnaujinti ir gilinti žinias šia tema.

Raktažodžiai: profilaktinė ortodontija, gydytojai odontologai, priešlaikinis pieninių dantų netekimas, vietos užlaikymo aparatai.

1 Įvadas

Įprastomis fiziologinėmis sąlygomis vaiko burnoje vyksta natūrali dantų kaita - pieninius dantis pakeičia nuolatiniai dantys [1]. Pieniniai dantys yra svarbūs taisyklingam nuolatinių dantų lankų formavimuisi, šie dantys užlaiko vietą dantų lankuose iki tinkamo dantų dygimo amžiaus [2]. Dėl ėduonies komplikacijų pieniniai dantys dažnai turi būti pašalinami anksčiau natūralios dantų kaitos laiko [2]. Daugelyje šalių dantų ėduonies paplitimas sumažėjo, tačiau ėduonis vis dar laikomas rimta sveikatos problema [2]. Priešlaikinis pieninių dantų netekimas gali sąlygoti nepageidaujamą dantų migraciją, dėl kurios prarandama vieta dantų lankuose, o tai gali lemti dantų susigrūdimą [3; 4]. Laiku pradėjus profilaktinį ortodontinį gydymą vietos užlaikymo aparatais, galima sumažinti būsimo ortodontinio gydymo išlaidas ir maksimaliai sutrumpinti gydymo laiką [3].

Vietos užlaikymo aparatai – tai profilaktiniai aparatai, naudojami siekiant išsaugoti dantų lanko ilgį, per anksti netekus pieninių dantų [5]. Aparatai parenkami individualiai, atsižvelgiant į vaiko dantų raidos stadiją, dantų lanko perimetrą, trūkstumus dantis, okliuziją, paciento amžių, gebėjimą bendradarbiauti ir toleruoti nuimamą ortodontinį aparatą [6]. Laiku pritaikyti vietos užlaikymo aparatai yra efektyviausias ir saugiausias būdas išvengti ortodontinių problemų ateityje [7]. Dėl šių priežasčių gydytojai odontologai turi žinoti, kaip elgtis priešlaikinio pieninių dantų netekimo atveju ir kokias gydymo priemones pasirinkti.

Tyrimo tikslas: atskleisti Lietuvos gydytojų odontologų, turinčių iki 5 metų darbo patirtį, žinias apie priešlaikinį pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymo aparatų naudojimą.

2 Tyrimo medžiaga ir metodai

2.1 Tyrimo organizavimas

Tyrimui vykdyti buvo gautas LSMU Bioetikos centro leidimas (LSMU Bioetikos centro pritarimas Nr. BEC-OF-87). Atlikus literatūros apžvalgą sukurta autorinė anketa bei atliktas bandomasis (pilotinis) tyrimas. Pagrindinio tyrimo metu buvo naudotos anoniminės anketos, patalpintos internetinėje platformoje *manoapklausa.lt*, *facebook.com* grupėje „Lietuvos odontologai“, norint pasiekti platesnes demografines sritis.

2.2 Tyrimo metodika

Tyrimas vyko nuo 2019-10-13 iki 2020-02-16, naudojant anoniminės apklausos metodą. Pagrindinis tyrimo įrankis – klausimynas, sudarytas iš 36 klausimų. Anketos klausimai sudaryti siekiant įvertinti gydytojų odontologų, turinčių iki 5 metų darbo patirtį, žinias apie priešlaikinį pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymą. Visi anketoje pateikti klausimai buvo uždaro tipo.

2.3 Statistinės duomenų analizės metodai

Statistinė duomenų analizė atlikta naudojant „IBM SPSS“ programos 26.0 versiją. Aprašomosios statistikos metodas buvo taikytas apskaičiuoti kiekvieno anketos atsakymo pasiskirstymą. Aprašomojoje analizėje atsakymų pasiskirstymas skirtingose grupėse pateikiamas procentais bei nurodant tikslų atsakiusių skaičių.

Atskirai vertinti kontroliniai klausimai. Statistiškai reikšmingoms sąsajoms tarp respondentų grupių (gydytojai odontologai: dirbantys kasdien su vaikais, kelis kartus per savaitę/mėnesį, kelis kartus per metus) ir pasirinktų atsakymų įvertinimui tarp grupių palyginti taikytas Chi kvadrato (χ^2)

kriterijus, kai jo prielaidos netenkinamos – Fišerio tikslusis kriterijus (F). Rezultatai laikyti statistiškai reikšmingais, kai $p < 0,05$.

3 Rezultatai

Tyrimo dalyvauti ir anoniminės anketas užpildė 166 Lietuvos gydytojai odontologai, dirbantys klinikinį praktinį darbą ne ilgiau kaip penkerius metus. Atlikus šio tyrimo imties demografinių rodiklių analizę paaiškėjo, kad didžiąją dalį internetinės tyrimo anketos respondentų sudarė jaunesnio amžiaus moterys (nuo 20 iki 30 metų). Taip pat įsitraukimas į tyrimą buvo dažnesnis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto absolventų nei Vilniaus universiteto (atitinkamai 91% ir 9% respondentų). Iš visų sutikusiujų dalyvauti tyrime daugiau nei du trečdaliai (83,7%) respondentų dirbo bendrosios praktikos gydytojais odontologais, likusiąją apklaustųjų dalį (12,3%) sudarė gydytojai periodontologai, vaikų odontologai, gydytojai odontologai ortopedai, ortodontai bei burnos, veido ir žandikaulių chirurgai. Beveik pusė apklaustųjų dirbo ir privačioje, ir valstybinėje gydymo įstaigoje (44%). Vertinant darbo stažą – daugiausiai respondentų nurodė klinikinį darbą dirbantys mažiau nei vienerius metus laiko (27,1%), mažiausia atsakiusiųjų dalis turėjo ilgiausią stažą – 5 metus (9%). Dauguma (95,2%) tyrimo dalyvių dirbo su vaikais. Vertinant darbo su vaikais dažnumą, atsakymai pasiskirstė panašiai (1 lentelė).

Tyrimo dalyvių buvo teirautasi apie dažniausias pieninių dantų netekimo priežastis. Rezultatai atskleidė, kad Lietuvos gydytojai odontologai, turintys iki 5 metų darbo patirtį, dažniausiomis pieninių dantų netekimo

priežastimis įvardija komplikuoatą kariesą (92,2%) ir traumas (77,1%). Rečiausiai pasirinkti atsakymai – alergijos (4,8%) ir virusiniai susirgimai (5,4%), kurie buvo neteisingi atsakymo variantai.

Šiuo tyrimu taip pat buvo siekiama išsiaiškinti dažniausius gydytojų veiksmus, esant blogai pieninio danties prognozei. Tyrimo duomenų analizė atskleidė, kad daugiau nei du trečdaliai (70,5%) gydytojų odontologų, esant blogai pieninio danties prognozei, paaiškina vaiko tėvams apie galimas pasekmes ir sprendimą priima kartu. Taip pat, pusė (50,6%) respondentų nurodė papildomai siunčiantys gydytojo ortodonto konsultacijai. Kiti atsakymai pasiskirstė panašiai ir sudarė sąlyginai nedidelę dalį (iki 7%).

Specialistų buvo klausiama, kokias priemones priešlaikinio pieninių dantų netekimo atvejais jie dažniausiai naudoja savo darbe. Analizė atskleidė, kad vietos užlaikymo aparatus naudoja daugiau nei du trečdaliai (76,5%) apklaustųjų. Iš viso tokių specialistų buvo 127 (76,5%). Tyrime dalyvavę gydytojai odontologai pieninių dantų netekimo atvejais naudoja ir (ar) žino gana įvairius vietą užlaikančius aparatus. Dažniausi iš jų – kilpinis aparatas (anglų k. - *Band and loop space maintainer*) (1 paveikslas.) (74,8%), liežuvinis lankas (anglų k. - *Lingual Arch*) (63,0%) ir vainikėlis su vietą užlaikančia kilpa (anglų k. - *Crown and loop space maintainer*) (59,1%). Rečiausiai pasirinktas variantas – liežuvinis lankas su vietą užlaikančiais garnitūriniais dantimis (anglų k. - *Proper pedo partial/Fixed pedo partial*). Šį metodą pasirinko penktadalis (20,5%) tyrime dalyvavusių gydytojų.

Šiame tyrime buvo vertinamas ir gydytojų odontologų, turinčių iki 5 metų darbo patirtį,

požiūris į savo turimas žinias apie priešlaikinių pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymą. Tyrimo duomenimis, pusė (50,0%) apklaustųjų gydytojų odontologų savo žinias apie priešlaikinių dantų netekimą ir vietos užlaikymą įvertino patenkinamai, šiek tiek daugiau nei trečdalis (38,6%) – gerai, 6,6% – labai gerai. Mažiausia respondentų dalis (4,8%) nurodė turintys nepatenkinamą suvokimą analizuojamais klausimais.

Lietuvos gydytojų odontologų buvo teirautasi, ar jie norėtų papildomų paskaitų/seminarų/praktikinių užsiėmimų apie priešlaikinių pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymą. Apklausa atskleidė, kad didžioji dalis (75,3%) respondentų norėtų papildomų paskaitų, susijusių su šiame darbe nagrinėjama tema. Tik mažiau nei dešimtadalis apklaustųjų atsisakytų galimybės dalyvauti paskaitose apie priešlaikinių pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymą.

Šiuo darbu buvo siekiama išanalizuoti Lietuvos gydytojų odontologų, turinčių ne daugiau kaip 5 metų darbo patirtį, žinias apie priešlaikinių pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymo aparatus atsižvelgiant į tai, kaip dažnai jiems savo darbe tenka dirbti su vaikais. Vertinant darbo dažnumą buvo pasirinktos trys kategorijos: „kasdien“, „kelis kartus per savaitę/mėnesį“ ir „kelis kartus per metus“. Turimos žinios vertintos kontroliniais klausimais. Atlikus sąsajų analizę, buvo nustatyta, kad Lietuvos gydytojų odontologų, turinčių iki 5 metų darbo patirtį, turimos žinios apie pirmalaikį pieninių dantų netekimą yra susijusios su tuo, kaip dažnai jie dirba su vaikais: specialistai, savo darbe dažniau susiduriantys su vaikais, statistiškai reikšmingai dažniau pasirinkdavo

teisingus atsakymus ($p < 0,05$). Iš analizuotų teiginių tik vienas, susijęs su priešlaikinio pieninių dantų netekimo pasekmėmis, nebuvo statistiškai reikšmingai patikimas ($p = 0,258$), nors stebima ta pati tendencija: specialistai, kurie savo darbe su vaikais dirba tik kelis kartus per metus, rečiau pasirinkdavo teisingus atsakymus. 2 paveiksle pateikiami atsakymų pasiskirstymai, vertinant klausimus apie pirmalaikį pieninių dantų netekimą.

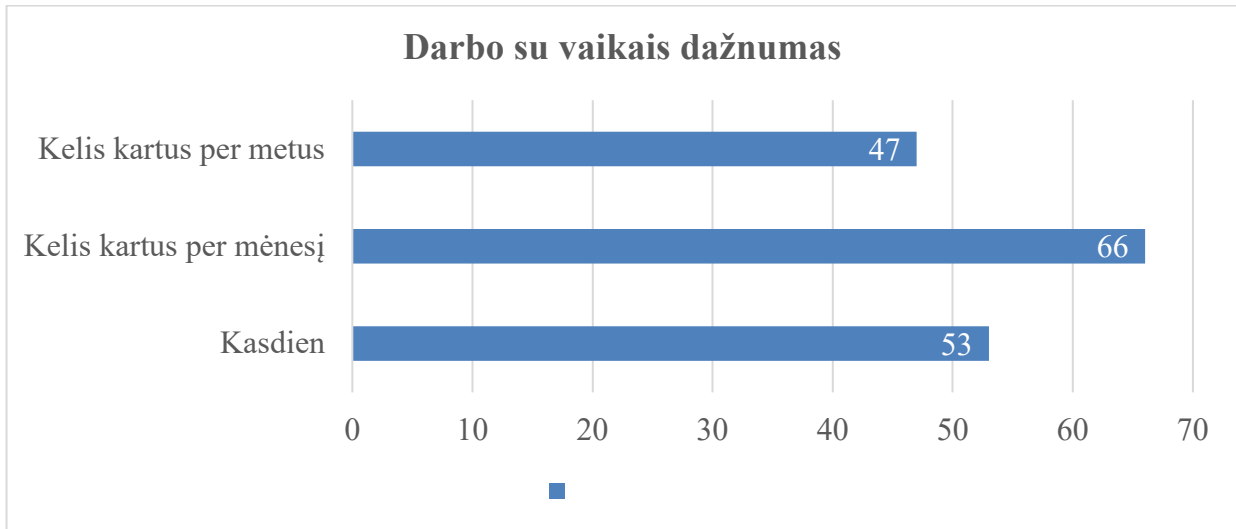
Tyrimė buvo įvertintos ir gydytojų odontologų žinios pasitelkiant situacijas apie priešlaikinių pieninių dantų netekimą. Analogiškai, rezultatai analizuoti atsižvelgiant į darbo su vaikais dažnumą. Išanalizavus tyrimo dalyvių žinias, pasitelkiant situacijas, stebima ta pati tendencija – daugelis atsakymų yra reikšmingai susiję su darbo su vaikais dažnumu ($p < 0,05$). Analizuojant šios teiginių grupės rezultatus nustatyta, kad netekus pieninės ilties ar pieninio kandžio, gydytojų žinios apie sąkandyje sukeltus pokyčius yra nesusijusios

su tuo, kaip dažnai gydytojas savo darbe dirba su vaikais ($p > 0,05$). Atsakymų pasiskirstymas pateikiamas 3 paveiksle.

Klausimų apie vietą užlaikančius aparatus analizė atskleidė, kad reikšmingi skirtumai ($p = 0,041$) tarp atsakymų teisingumo yra tik vertinant laiką, kai yra tikslinga uždėti vietas užlaikymo aparatą. Tai, kad šis metodas turi būti atliekamas iš karto po procedūros arba užgijus žaizdai, teisingai atsakė dažniau su vaikais dirbantys specialistai. Šių teiginių vertinimai, atsižvelgiant į darbo su vaikais dažnumą, pateikti 4 paveiksle.

Literatūroje buvo rastos kelių autorių skirtingos vietos užlaikymo aparatų klasifikacijos [8, 9, 10]. Išanalizavus esamas klasifikacijas, 5 paveiksle pateikiamas darbo autorės sukurtas siūlomas klasifikacijų algoritmas.

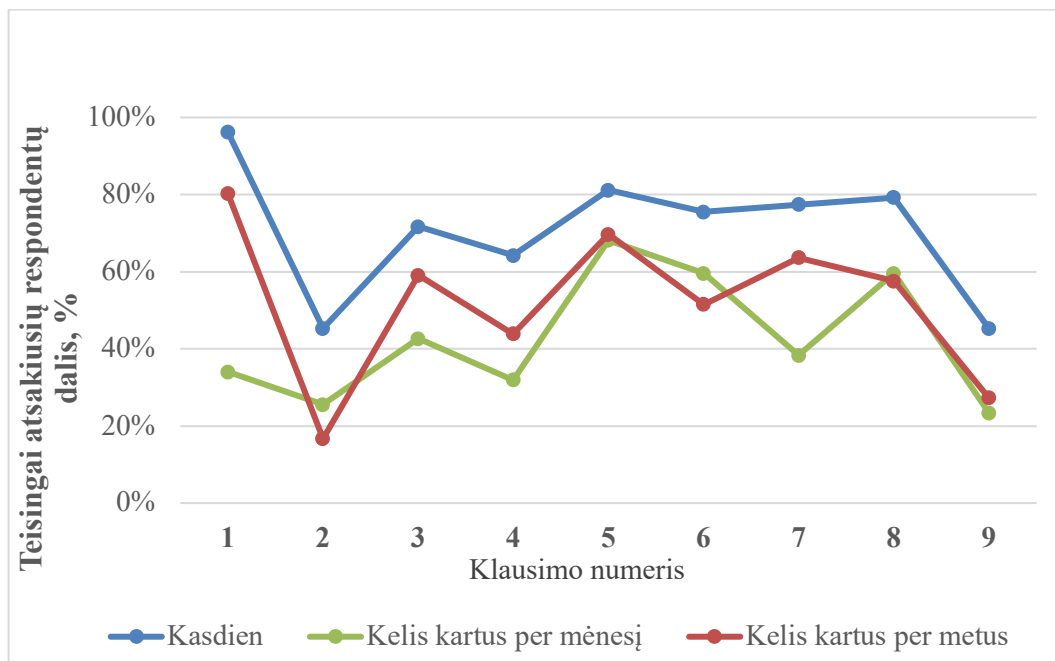
1 lentelė. Respondentų atsakymų apie darbo su vaikais dažnumą pasiskirstymas.

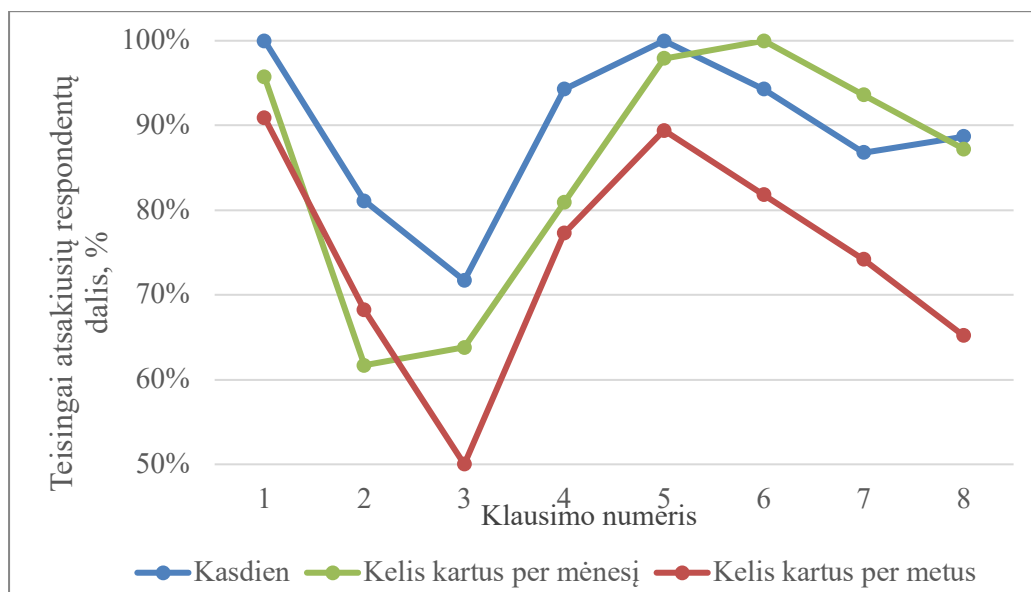
Respondentų skaičius

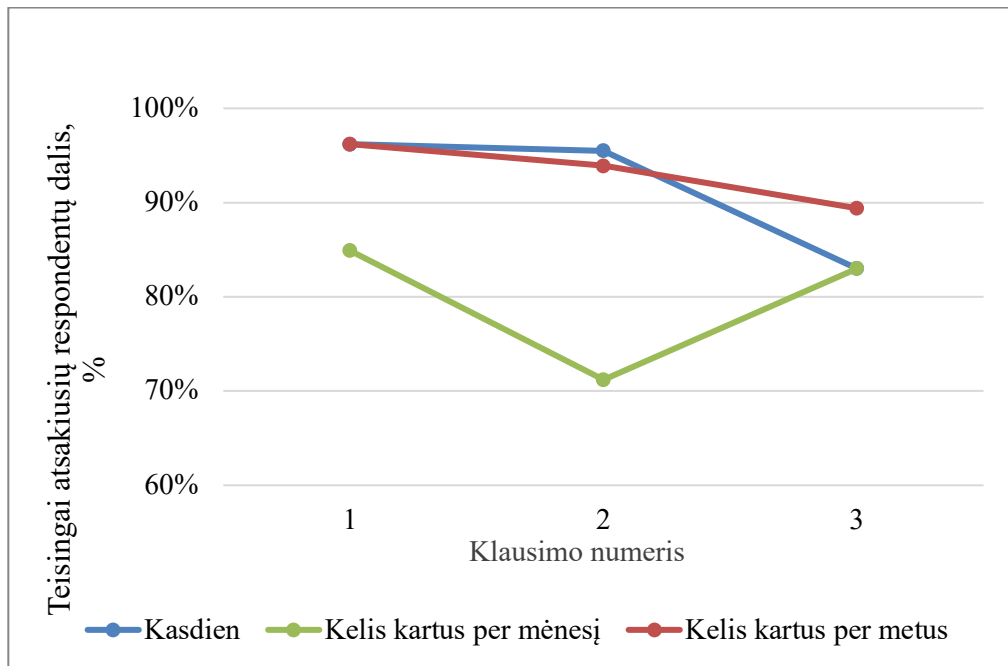
1 paveikslas. Vietos užlaikymo aparatas “Žiedas su vietą užlaikančia kilpa/kilpinis aparatas”.

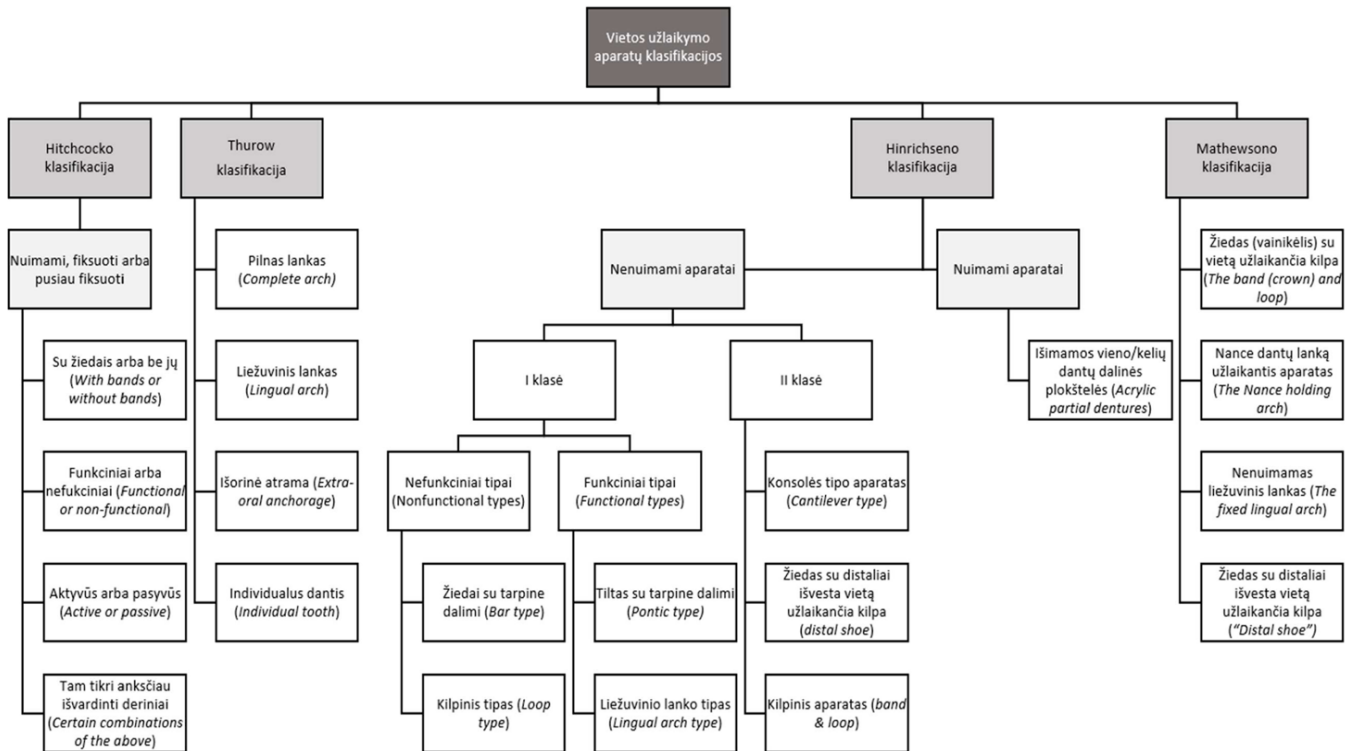
2 paveikslas. Gydytojų atsakymų pasiskirstymas, vertinant žinias apie pirmalaikį dantų netekimą, atsižvelgiant į darbo su vaikais dažnumą.

3 paveikslas. Gydytojų turimų žinių vertinimas, pasitelkiant situacijas apie priešlaikinį pieninių dantų netekimą, atsižvelgiant į darbo su vaikais dažnumą.

4 paveikslas. Gydytojų atsakymų apie vietą užlaikančius aparatus pasiskirstymas, atsižvelgiant į darbo su vaikais dažnumą.

4 Diskusija

Tyrimo duomenimis, vietos užlaikymo aparatus naudoja daugiau nei du trečdaliai apklaustųjų (gydytojų odontologų, turinčių iki 5 metų darbo patirtį), todėl tinkamos odontologų žinios ir praktiniai įgūdžiai yra labai svarbūs. Kitose šalyse šie skaičiai mažesni, nes buvo tiriami visi odontologai, neišskiriant pagal darbo stažą. Literatūroje nurodoma, kad Saudo Arabijoje odontologų, savo klinikinėje praktikoje naudojančių vietos užlaikymo aparatus, buvo 40,0 %, kai kitame tyrime buvo minimi didesni skaičiai – 64,5 % [6, 10]. Indijoje taip pat matomi skirtingi pasiskirstymai. *Krithika* su bendraautoriais nurodė, kad Indijoje tik 17,5 % gydytojų odontologų savo darbo praktikoje naudoja vietos užlaikymo aparatus [11]. Tuo tarpu *Gupta* teigia, kad centrinėje Indijos dalyje net 54,68 % odontologų vietos užlaikymo aparatais užlaiko per anksti prarasto danties vietą [18].

Atliekant šį tyrimą vienas iš uždavinių buvo išanalizuoti Lietuvos gydytojų odontologų, turinčių iki 5 metų darbo patirtį, žinias apie dažniausias pieninių dantų netekimo priežastis. Respondentai nurodė komplikotą kariesą, traumas ir netinkamą mitybą kaip dažniausiai pasitaikančias priežastis. Šie rezultatai sutapo su mokslininkų *Albati*, *Bindayel*, *López-Gómez* tyrimų rezultatais, kurie savo darbe nurodo tas pačias priežastis [13, 14, 15].

Gydymo veiksmai, esant blogai pieninio danties prognozei, gali būti skirtingi. Atliktame tyrime net 70,5% dalyvavusių respondentų, esant

blogai pieninio danties prognozei, paaiškina vaiko tėvams apie galimas pasekmes ir sprendimą priima kartu. Taip pat pusė (50,6%) tiriamųjų nurodė papildomai siunčiantys gydytojo ortodonto konsultacijai. *Pedo* duomenimis, net 96,7% Saudo Arabijos gydytojų, naudojančių vietos užlaikymo aparatus, paaiškina tėvams apie galimas pasekmes ir supažindina su gydymo galimybėmis [6]. Didžioji dalis (72%) Saudo Arabijos gydytojų odontologų linkę siųsti pacientus konsultuotis papildomai pas gydytojus ortodontus, iš kurių 24% pacientus visada siunčia konsultacijai, o likę 48% – tik esant papildomoms sąkandžio patologijoms [6].

Išnagrinėjus literatūros šaltinius, paaiškėjo, kad odontologai vietos užlaikymui dažniausiai pasirenka žiedą su vietą užlaikančia kilpa arba kilpinį aparatą (anglų k. - *Band and loop space maintainer*) [14, 16]. *Pedo* savo tyrime nurodė, kad šį aparatą naudoja 33% odontologų, o *Shamsaddin* 2019 metais atliktoje apklausoje – net 73,8% gydytojų odontologų [6, 17]. Toks pat vietos užlaikymo aparatas buvo populiariausias ir tarp Lietuvos gydytojų odontologų.

Odontologai diskutuoja dėl vietos užlaikymo aparatų naudojimo laiko tikslingumo. Profilaktiniam gydymo planavimui svarbu rentgenologiniais tyrimais įvertinti nuolatinių dantų užuomazgas [12]. Jei iki nuolatinio danties dygimo liko 6 mėnesiai ir mažiau (daugiau nei pusė ar du trečdaliai šaknies jau yra susiformavę), vietos užlaikymas nėra būtinas [12].

Vieningos nuomonės nėra, tačiau nurodoma, kad tai būtina padaryti kuo anksčiau

po danties pašalinimo [11]. Saudo Arabijoje 2017 metais atliktos apklausos duomenys parodė, kad dažniausiai (54,1%) vietos užlaikymo aparatai buvo pritaikomi praėjus savaitei po danties pašalinimo, o 16,7% nurodė, kad užlaikymo aparatas taikomas to paties vizito metu kaip ir danties šalinimas [6]. Mūsų apklausoje gydytojai odontologai taip pat dažniausiai rinkosi šiuos atsakymo variantus. Pastebėta, kad daugiausiai teisingai į klausimą atsakė dažniau su vaikais dirbantys specialistai. Didžioji dalis kasdien su vaikais dirbančių specialistų (96,2%) rinkosi kuo anksčiau pritaikyti užlaikymo aparatus. Tyrime odontologų buvo klausiama, kada, jų nuomone, tikslinga nuimti vietą užlaikančius aparatus. 45,2% apklaustųjų nurodė tikslingą laiką pradėjus dygti nuolatiniam dančiui, o kitas dažniausiai pasirinktas atsakymas buvo visiškai išdygus nuolatiniam dančiui (29,1%). *Pedo* tyrime odontologai taip pat dažniau pasirinko variantą – pradėjus dygti nuolatiniam dančiui (68,3 %), o vos 7,5% pasirinko antrąjį variantą [6]. Toks atsakymų pasiskirstymas galėjo būti dėl skirtingų apklausos dalyvių darbo praktikoje naudojamų užlaikymo aparatų ir jų veikimo ypatybių.

Atsižvelgiant į tyrimo hipotezę, buvo lygintos gydytojų odontologų žinios apie prieššlaikinį pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymo galimybes. Nustatyta, kad odontologų, dirbančių su vaikais kasdien, žinių lygis statistiškai reikšmingai aukštesnis nei odontologų, kurie su vaikais dirba rečiau. Akivaizdu, kad kasdien su vaikais dirbantys odontologai susiduria su naujais iššūkiais, sukaupia klinikinę patirtį ir, jausdami žinių

poreikį, ieško naujovių nuolat dalyvaudami konferencijose, seminaruose bei skaitydami mokslinę literatūrą.

5 Išvados

1. Gydytojų odontologų, kasdien dirbančių su vaikais, žinios yra geresnės, lyginant su odontologais, dirbančiais su vaikais vos kelis kartus per metus.
2. Didžioji dalis tyrimo respondentų savo žinias vertina tik patenkinamai, todėl svarbu atnaujinti ir gilinti žinias šia tema.
3. Gydytojai odontologai, turintys iki 5 metų darbo patirtį, esant blogai pieninio danties prognozei, pirmiausia pasitaria su tėvais ir kartu priima sprendimą dėl tolimesnio gydymo.
4. Populiariausias žinomas ir (ar) naudojamas vietą užlaikantis aparatas tarp gydytojų odontologų, turinčių iki 5 metų darbo patirtį, yra kilpinis aparatas.
5. Lietuvos gydytojai odontologai, turintys iki 5 metų darbo patirtį, savo turimas žinias apie prieššlaikinį pieninių dantų netekimą ir vietos užlaikymą daugiausiai įvertino patenkinamai ir išreiškė norą gauti daugiau informacijos šia tema ateityje.

Literatūra

1. Pokorná H, Marek I, Kucera J, Hanzelka T. Space Reduction After Premature Loss of A Deciduous Second Molar – Retrospective Study. 2016;15(11):1–8.
2. Tatiane Maciel Carvalho AFM. Preventive Orthodontics: Space Maintainers in the Early Loss of Deciduous Tooth - Clinical Case Report. EC Dent Sci. 2017;10(5):143–8.
3. Watt E, Ahmad A, Adamji R, Katsimbali A, Ashley P, Noar J. Space maintainers in the primary and mixed dentition – A clinical guide. Br Dent J. 2018 Aug 24;225(4):293–8.
4. Soni HK. Application of CAD-CAM for fabrication of metal-free band and loop space maintainer. J Clin Diagnostic Res. 2017;11(2):ZD14–6.
5. Linjawi AI, Alajlan SA, Bahammam HA, Alabbadi AM, Bahammam MA. Space Maintainers: Knowledge and Awareness among Saudi Adult Population. J Int Oral Heal. 2016;8(6):733–8.
6. Pedo C. a Survey of the Use of Space Maintainers By Private Dentists in Riyadh – Saudi Arabia. Pakistan Oral Dent J Vol 27, No 1. 2017;27(1):39–44.
7. Kamal YM, Mohammed KN. Evaluation of Posterior Fixed Functional Space Maintainers Made of Fiber Reinforced Composite. Oral Health Dent Manag. 2017;15(1):1–5.
8. Jitesh S, Mathew MG. Space maintainer-A review. Drug Invent Today. 2019;11(162):21–5.
9. Kumar A, Meena K. Paediatric Space Maintainers: An Updated Review. Int J Enhanc Res Med Dent Care. 2018;5(6):1–6.
10. Filho I. Dental Space Maintainers: a Brief Review. Int J Adv Res. 2016;4(10):2086–92.
11. Krithika PS, Pallavi C, Kalpana H. Original Research Paper Dental Science Knowledge Of Dental Practitioners On Space Maintainers As Postgraduate Student, Department Of Pedodontics And Preventive Dentistry, Thai Preventive Dentistry, Thai Moogambigai Dental College And Hospital Senior Le. 2019;(3):203–4.
12. William R. Proffit, Henry W. Fields, Jr, Brent E. Larson DMS. Contemporary orthodontics. 2019. p. 388–400.
13. Bindayel NA. Clinical evaluation of short term space variation following premature loss of primary second molar, at early permanent dentition stage. Saudi Dent J. 2019;31(3):311–5.
14. Albati M, Showlag R, Akili A, Hanafiyah H, AlNashri H, Aladwani W, Alfarsi G, Alharbi M, Almutairi A. Space maintainers application, indication and complications. Int J Community Med Public Heal. 2018;5(11):4970.
15. López-Gómez SA, Villalobos-Rodelo JJ, Ávila-Burgos L, Casanova-Rosado JF, Vallejos-Sánchez AA, Lucas-Rincón SE, Patiño-Marín N, Medina-Solís CE. Relationship between premature loss of primary teeth with oral hygiene, consumption of soft drinks, dental care, and previous caries experience. 2016; 6:21147.

16. Andreeava R, Dmd HA, Belcheva A. Awareness of the dental practitioners about the possibility to use spacemaintainers when premature temporary teeth extractions. 2015;5(11):194–7.
17. Shamsaddin H, Shojaeipour R, Haghghat Seir T, Pouraskari Z, Sayadizadeh M. Assessing the Awareness of Parents and Satisfaction of Children with Intraoral Space Maintainers. J Islam Dent Assoc IRAN. 2019;31(1):33–9.
18. Gupta NN, Gupta K, Agrawal K, Srivas AK. The Knowledge and Practice of Space Management among Dental Practitioners of Central India. 2019;(5):86–8.